

Gwary polskie

(zestawienie bibliograficzne w wyborze

ze zbiorów Biblioteki Pedagogicznej CEN w Suwałkach za lata 1972-2024)

Wydawnictwa zwarte:

1. Atlas gwar wschodniosłowiańskich Białostoczczyzny. T. 1 / pod red. Stanisława Glinki, Antoniny Obrębskiej-Jabłońskiej i Janusza Siatkowskiego ; oprac. przez zespół Instytutu Słowianoznawstwa PAN: Stanisław Glinka [et al.] ; Polska Akademia Nauk. Instytut Słowianoznawstwa. - Wrocław : Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1980.
Sygn.: 811.162.1-czyt.
2. Atlas języka i kultury ludowej Wielkopolski. T. 2, Człowiek-przyroda. Cz. 1- 2, Mapy, wykazy i komentarze do map 116-235 / oprac. zespołowo pod red. Zenona Sobierajskiego i Józefa Burszty ; członkowie zespołu językoznawczego Monika Gruchmanowa et al.] - Wrocław : Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1979.
Sygn.: 811.162.1-czyt.
3. Atlas polskich innowacji dialektalnych / Karol Dejna. - Warszawa ; Łódź : Państw. Wydaw. Naukowe, 1981.
Sygn.: 34755,34756-wyp.
4. Dialektologia / [wybór tekstów przygot. Karin Musiołek i Franciszek Nieckuła] ; Instytut Filologii Polskiej Uniwersytetu Wrocławskiego. - Wrocław : Instytut Filologii Polskiej Uniwersytetu Wrocławskiego, 1977.
Sygn.: 1303"b", 1304"b", 1305"b"-wyp.
5. Dialog pokoleń : praca zbiorowa. 2 / pod red. Elżbiety Wierzbickiej-Piotrowskiej. - Warszawa : Wydział Polonistyki Uniwersytetu Warszawskiego, 2016.
Sygn.: 62697-wyp.
6. Dialog pokoleń : słownictwo ludowe Mazowsza, Podlasia i Suwalszczyzny w układzie tematycznym : były województwo suwalskie : pożywienie. Cz. 1 / Barbara Falińska ; Towarzystwo Kultury Języka. Sekcja Gwaroznawcza ; Zespół Szkół im. gen. Ludwika Michała Paca w Dowspudzie ; Zespół Szkół - Centrum Kształcenia Rolniczego im. Stanisława Staszica w Sejnach ; II Liceum Ogólnokształcące w Augustowie im. Polonii i Polaków w Świecie ; Zespół Szkół Technicznych w Suwałkach. - Warszawa : Towarzystwo Kultury Języka, 2020.
Sygn.: 62698-wyp.

7. Dialog pokoleń : słownictwo ludowe Mazowsza, Podlasia i Suwalszczyzny w układzie tematycznym : rolnictwo. 1, Byłe województwo suwalskie / Barbara Falińska ; Towarzystwo Kultury Języka ; Zespół Szkół im. gen. Ludwika Michała Paca w Dowspudzie ; Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. Stanisława Staszica w Sejnach. - Warszawa : Towarzystwo Kultury Języka, 2016.
Sygn.: 62699-wyp.

8. Dialog pokoleń : Suwalszczyzna - powiat augustowski / red. Barbara Falińska ; Towarzystwo Kultury Języka ; Wyższa Szkoła Menedżerska w Białymstoku ; Starostwo Powiatowe w Augustowie ; II Liceum Ogólnokształcące w Augustowie im. Polonii i Polaków na Świecie. - Warszawa : Towarzystwo Kultury Języka, 2018.
Sygn.: 59498, 54499-wyp.

9. Dziewiętnastowieczne słowniczki gwarowe z Polski północno-wschodniej / pod red. Bogusława Nowowiejskiego. - Białystok : Wydawnictwo Uniwersytetu w Białymstoku, 2009.
Sygn.: 53374-wyp.

10. Elementy kresowe w języku powieści powojennej / Zofia Kurzowa. - Warszawa : Państw. Instytut Wydawniczy, 1975.
Sygn.: 15375,15376-wyp.

11. Fanaberii ciotki Onufrowej : gawędy Wincuka Dyrwana / Stanisław Bielikowicz ; wyboru dokonał i oprac. Mieczysław Jackiewicz ; [wstęp Charakterystyka gwar wileńskich Alojzy Adam Zdaniukiewicz]. - Olsztyn : "Pojezierze", 1987.
Sygn.: 44027-wyp.

12. Fejnie gadalim, smacno jedlim / Jan Bacewicz. - Wyd. 2 uzup. - Suwałki : Stowarzyszenie na Rzecz Promocji Regionu "Suwalszczyzna" : "Wigry", 2006.
Sygn.: 50581-wyp.; 94(438)A/Z -czyt.

13. Gwara i kuchnia Suwalszczyzny / Jan Bacewicz. - Suwałki : Wydaw. Mirosław Basiewicz, 2007.
Sygn.: 51340-wyp.

14. Gwary Mazowsza, Podlasia i Suwalszczyzny. 1, Filipów, pow. Suwałki / red. Barbara Falińska. - Białystok : Wydaw. Uniwersytetu w Białymstoku, 2004.
Sygn.: 50025-wyp.; 94(438)A/Z -czyt.

15. Gwary Mazowsza, Podlasia i Suwalszczyzny. 2, Wach, gm. Kadzidło, pow. Ostrołęka / red. Barbara Falińska. - Białystok : Wydaw. Uniwersytetu w Białymstoku, 2004.
Sygn.: 50019-wyp.; 94(438)A/Z -czyt.

16. Język zwierciadłem kultury : praca zbiorowa / pod red. Elżbiety Wierzbickiej-Piotrowskiej. - Warszawa : Dom Wydawniczy Elipsa, 2020.
Sygn.: 62696-wyp.

17. Kiedyści to mieli gadane : gwary suwalskie / [tekst Jan Bacewicz]. - Suwałki : Stowarzyszenie Inicjatyw Społeczno-Kulturalnych "Nad Czarną Hańczą", 2021.
Sygn.: 62004-wyp.; 94(439)A/Z-czyt.
18. Kultura regionalna w kształceniu nauczycieli klas początkowych : praca zbiorowa / pod red. Józefy Bałachowicz i Barbary Falińskiej ; Wyższa Szkoła Pedagogiczna Towarzystwa Wiedzy Powszechnej w Warszawie. - Warszawa : Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej TWP, 2010.
Sygn.: 53767, 59543-wyp.
19. Małopolskie gwary jednoosówkowe. Cz. 1 / Jerzy Reichan ; Polska Akademia Nauk. Instytut Języka Polskiego. - Wrocław : Zakład Narodowy im. Ossolińskich - Wydaw., 1980.
Sygn.: 32270-wyp.
20. Małopolskie gwary jednoosówkowe. Cz. 2 / Jerzy Reichan ; Polska Akademia Nauk. Instytut Języka Polskiego. - Wrocław : Zakład Narodowy im. Ossolińskich - Wydaw., 1980.
Sygn.: 32271-wyp.
21. Mazurzące gwary suwalskie. Cz.1, Gwarowe cechy polskie / Tadeusz Zdancewicz. - Poznań : [Państw. Wydaw. Naukowe. Oddział], 1980.
Sygn.: 31829,31830,31831-wyp.
22. Nazwy roślin w gwarach ostródzko-warmińsko-mazurskich / Stanisław Dubisz ; Polska Akademia Nauk. Instytut Języka Polskiego. - Wrocław : Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1977.
Sygn.: 20940, 20941-wyp.
23. Polskie teksty gwarowe z ilustracją dźwiękową / [wstęp napisał i teksty zestawiał Władysław Paryl]. - Wrocław : Uniwersytet Wrocławski, 1979.
Sygn.: 1209"b", 1210"b", 1211"b"-wyp.
24. Polszczyzna jest zobowiązaniem, a dla niektórych pasją : tom prac ofiarowanych prof. dr hab. Barbarze Falińskiej w 90. rocznicę urodzin / pod redakcją Józefa Porayskiego-Pomsty i Katarzyny Sobolewskiej. - Warszawa : Dom Wydawniczy Elipsa, 2021.
Sygn.: 62718-wyp.
25. Polszczyzna Lwowa i kresów południowo-wschodnich do 1939 roku / Zofia Kurzowa. - Warszawa ; Kraków : Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1983.
Sygn.: 38820-wyp.; 811.162.1-czyt.
26. Regionalizmy językowe uczniów szkół podstawowych Białostocczyzny : zagadnienia metodyczne / Jerzy Kuźmiuk ; Instytut Kształcenia Nauczycieli. Oddział Doskonalenia Nauczycieli w Białymstoku. - Białystok : IKN ODN, 1982.
Sygn.: 40014, 40015-wyp.

27. Słownictwo Warmii i Mazur : odzież / Danuta Barska-Antos ; Polska Akademia Nauk, Instytut Języka Polskiego. - Wrocław : Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1980.
Sygn.: 30564-wyp.
28. Słownik gwar Ostródzkiego, Warmii i Mazur. T. 1, A-Ć / pod red. Zofii Stamirowskiej ; oprac. przez Pracownię Słownika Gwar Ostródzkiego, Warmii i Mazur Zakładu Językoznawstwa w Warszawie, Anna Basara [et al.] ; Polska Akademia Nauk. Instytut Języka Polskiego. - Wrocław [etc.] : Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1987.
Sygn.: 811.162.1'374-czyt.
29. Słownik gwar polskich : źródła / oprac. pod kierunkiem Mieczysława Karasia. - Wrocław ; Kraków : Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1977.
Sygn.: 811.162.1'374-czyt.
30. Słownik gwar polskich. T. 1 z. 1, A-Algiera / [Teresa Gołębiowska et al.] ; pod red. Mieczysława Karasia. - Wrocław ; Kraków : Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1979.
Sygn.: 29703-wyp.; 811.162.1'374-czyt.
31. Słownik gwar polskich. T. 1 z. 2, Algiera-Bałachosty / [Teresa Gołębiowska et al.] ; pod red. Mieczysława Karasia. - Wrocław ; Kraków : Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1981.
Sygn.: 811.162.1'374-czyt.
32. Słownik gwar polskich. T. 1, A do E / Jan Karłowicz. - Warszawa : Wydaw. Artystyczne i Filmowe, 1974.
Sygn.: 811.162.1'374-czyt.
33. Słownik gwar polskich. T. 2 z. 1(4), Bąk-Biegunka / red. Jerzy Reichan, Stanisław Urbańczyk ; aut. Teresa Gołębiowska [et al.] ; Polska Akademia Nauk. Instytut Języka Polskiego. Zakład Dialektologii Polskiej. - Kraków ; Wrocław [etc.] : Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1983.
Sygn.: 811.162.1'374-czyt.
34. Słownik gwar polskich. T. 2 z. 2(5), Biegunka - I. Borować / red. Jerzy Reichan, Stanisław Urbańczyk ; aut. Teresa Gołębiowska [et al.] ; Polska Akademia Nauk. Instytut Języka Polskiego. Zakład Dialektologii Polskiej. - Kraków ; Wrocław [etc.] : Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1983.
Sygn.: 811.162.1'374-czyt.
35. Słownik gwar polskich. T. 2 z. 3(6), I. Borować - Brzód / red. Jerzy Reichan, Stanisław Urbańczyk ; aut. Teresa Gołębiowska [et al.] ; Polska Akademia Nauk. Instytut Języka Polskiego. Zakład Dialektologii Polskiej. - Kraków ; Wrocław [etc.] : Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1986.
Sygn.: 811.162.1'374-czyt.

36. Słownik gwar polskich. T. 2, F do K / Jan Karłowicz. - Warszawa : Wydaw. Artystyczne i Filmowe, 1974.
Sygn.: 811.162.1'374-czyt.
37. Słownik gwar polskich. T. 3, L do O / Jan Karłowicz. - Warszawa : Wydaw. Artystyczne i Filmowe, 1974.
Sygn.: 811.162.1'374-czyt.
38. Słownik gwar polskich. T. 4, P / Jan Karłowicz ; do dr. przygot. Jan Łoś. - Warszawa : Wydaw. Artystyczne i Filmowe, 1974.
Sygn.: 811.162.1'374-czyt.
39. Słownik gwar polskich. T. 5, R. S. Ś. T / Jan Karłowicz ; do dr. przygot. Jan Łoś. - Warszawa : Wydaw. Artystyczne i Filmowe, 1974.
Sygn.: 811.162.1'374-czyt.
40. Słownik gwar polskich. T. 6, U-Ż / Jan Karłowicz ; do dr. przygot. Jan Łoś. - Warszawa : Wydaw. Artystyczne i Filmowe, 1974.
Sygn.: 811.162.1'374-czyt.
41. Słownik warmiński / Wiktor Steffen. - Wrocław [etc.] : Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1984.
Sygn.: 811.162.1'374-czyt.
42. Studia nad gwarami Białostoczczyzny : morfologia i słownictwo : praca zbiorowa / pod red. Elżbiety Smułkowej i Ireny Maryniakowej. - Warszawa : Państw. Wydaw. Naukowe, 1984.
Sygn.: 811.162.1-czyt.
43. Studia nad polszczyzną kresową. T. 1 / pod red. Janusza Riegera i Wiaczesława Werenicza ; publikację przygotowano przy współpracy Instytutu Językoznawstwa Akademii Nauk Białoruskiej Socjalistycznej Republiki Rad. - Wrocław [etc.] : Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1982.
Sygn.: 811.162.1-czyt.
44. Studia nad polszczyzną kresową. T. 3 / pod red. Janusza Riegera i Wiaczesława Werenicza ; publikację przygotowano przy współpracy Instytutu Językoznawstwa Akademii Nauk Białoruskiej Socjalistycznej Republiki Rad. - Wrocław [etc.] : Zakład Narodowy im. Ossolińskich 1984.
Sygn.: 41865-wyp.
45. Studia nad polszczyzną kresową. T. 4 / pod red. Janusza Riegera i Wiaczesława Werenicza ; publikację przygot. przy współudziale Instytutu Językoznawstwa Akademii Nauk Białoruskiej Socjalistycznej Republiki Rad. - Wrocław [etc.] : Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1986.

Sygn.: 43632-wyp.

46. Stylizacja gwarowa w polskiej prozie trzydziestolecia powojennego : (nurt ludowy w latach 1945-1975) / Stanisław Dubisz ; Polska Akademia Nauk. Instytut Języka Polskiego. - Wrocław : Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1986.

Sygn.: 44029,44030-wyp.

47. Suwalszczyzna : zeszyt edukacyjny. 1, Gwara : popękata ze śmiechu / [oprac. red. Jan Bacewicz]. - Suwałki : Danbud Ośrodek Edukacyjno-Wydawniczy Krzywe, 2005.

Sygn.: 50071,50072-wyp.; 94(438)A/Z-czyt.

48. Tabu w dialektach polskich / Anna Krawczy-Tyrpa. - Bydgoszcz : Wydaw. Akademii Bydgoskiej im. Kazimierza Wielkiego, 2001.

Sygn.: 811.162.1-czyt.

49. Teksty gwarowe z Białostoczczyzny z komentarzem językowym : praca zbiorowa / pod red. A. Obrębskiej-Jabłońskiej ; Białostockie Towarzystwo Naukowe. Komisja Językoznawcza. - Warszawa : Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1972.

Sygn.: 13035-wyp.

50. Teksty gwarowe z Lubelszczyzny / Jerzy Bartmiński, Jan Mazur. - Wrocław : Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1978.

Sygn.: 23041-wyp.

51. Tendencje słowotwórcze w gwarach polskich / Władysław Cyran. - Wrocław : Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1977.

Sygn.: 19419,19420-wyp.

52. Wyrazy pochodzenia francuskiego w gwarach polskich / Barbara Reczkowa ; Polska Akademia Nauk. Instytut Języka Polskiego. - Wrocław [etc.] : Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1982.

Sygn.: 37621-wyp.

53. Z badań nad leksyką gwarową Mazowsza i Podlasia / Joanna Kuć ; Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach. - Siedlce : Wydawnictwo Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego, 2013.

Sygn.: 55687-wyp.

54. Za kocurkiem kotki i dzieci sznurkiem : opowieści o zwierzętach domowych i podwórkowych zainteresowanych niegdysiejszymi przedmiotami ze strychów, podwórzy i muzeów / Józefa Drozdowska ; [ilustracje Wiesław Szumiński]. - Szymany : Eko-Dom, 2024.

Sygn.: 63216-wyp.

55. Zarys dialektologii polskiej / Stanisław Urbańczyk. - Wyd. 6. - Warszawa : Państw. Wydaw. Naukowe, 1981.

Sygn.: 35401,35402-wyp.; 811.162.1-czyt.

Artykuły z czasopism:

56. Aby gwara nie poszła w zapomnienie...: propozycja zajęć w świetlicy / Helena Opaczek // *Świetlica w Szkole*. - 2021, nr 2, s. 23
57. Automatyczna lematyzacja tekstu w zapisie fonetycznym : korpus polskiej gwary południowokresowej / Aleksandra Krawczyk-Wieczorek // *Język Polski*. - 2012, nr 1, s.11-19
58. Dialektologia a aksjologia : (na materiale gwary podhalańskiej) / Maciej Rak // *Język Polski*. - 2010, nr 4/5, s. 360-368
59. Fonetyka gwary okolic Rzeczycy w powiecie tomaszowskim / Katarzyna Pardej // *Język Polski*. - 2009, nr 1, s. 24-31
60. Funkcja oceniająca przymiotnika "płony" w gwarach / Monika Buława // *Język Polski*. - 2013, nr 4, s. 274-286
61. "Gwara miejska" a "argot", "slang" i "żargon", czyli Zawitości terminologiczne / Maria Cyran // *Język Polski w Liceum*. - 2011/2012, nr 2, s. 41-46
62. Gwara śląska a tożsamość językowa dzisiejszej młodzieży / Agnieszka Filipkowska // *Języki Obce w Szkole*. - 2006, nr 6, s. 140-146
63. Gwara w szkole podstawowej - (nie) był podskórny? / Mirosław Grzegórzek // *Język Polski w Szkole IV-VI*. - 2014/2015, nr 3, s. 77-95
64. Gwarowe wypowiedzenia ze spójnikiem "ale" / Ewa Urbańska-Mazuruk // *Język Polski*. - 2006, nr 3, s. 192-201
65. Huncwoty skitrały koćmugi czyli Od mikmaka do zazuli – scenariusz zajęć na temat polskich regionalizmów / Barbara Polińska // *Biblioteka w Szkole*. - 2024, nr 2, s. 28-30
66. Jak Paulek z Jorgusiem / Katarzyna Piotrowiak // *Głos Nauczycielski*. - 2011, nr 19, s. 11
67. Jeszcze o słownictwie kresowym : (próba porównania idiolektów szlacheckich i chłopskich na Podolu) / Oksana Zakhutska // *Język Polski*. - 2011, nr 5, s. 352-363
68. Kajet ucznia Mickiewicza w świetle wileńskiej „Grammatyki języka polskiego” przez Maxymiliana Jakubowicza napisanej do użytku szkół przeznaczonych / Jolanta Mędelska // *Język Polski*. - 2013, nr 2, s. 77-85
69. Odrębności w polszczyźnie miejskiej Poznania / Małgorzata Witaszek-Samborska // *Polonistyka*. - 2006, nr 8, s. 20-25

70. Pozycja dialektu wobec innych odmian polszczyzny / Jadwiga Wronicz // *Język Polski*. - 2007, nr 2, s. 91-96
71. Regionalizmy w pracach Zenona Klemensiewicza / Joanna Okoniowa // *Język Polski*. - 2010, nr 4/5, s. 354-359
72. Rola gwary w edukacji regionalnej : (refleksje dydaktyczne, propozycje ćwiczeń) / Helena Synowiec // *Język Polski w Gimnazjum*. - 2008/2009, nr 2, s. 27-41
73. Słownictwo dotyczące uprawy ziemniaków w języku mieszkańców Mościsk i okolic / Anna Kostecka-Sadowa // *Język Polski*. - 2011, nr 5, s. 364-371
74. Święta religijne w języku zapisane / Barbara Grabka // *Język Polski*. - 2005, nr 1, s. 51-55
75. Uwagi o gwarowym "gździć (się)" / Zbigniew Babik // *Język Polski*. - 2003, nr 3, s. 204-208
76. Wybrane regionalizmy krakowskie w mowie mieszkańców Zawiercia / Anna Wojciechowska // *Język Polski*. - 2012, nr 2, s. 132-141
77. Z okolic Nowogrodu na Kurpiach / Magdalena Smoleń-Wawrzusiszyn, Edyta Chętnik // *Język Polski*. - 2010, nr 1, s. 57-61
78. Z problematyki apelatywizacji imion żydowskich w gwarach polskich / Renata Kucharzyk // *Język Polski*. - 2009, nr 1, s. 14-23

Suwałki, 22 czerwca 2026 r.

Opracowanie: Katarzyna Wiesława Urbańska
Biblioteka Pedagogiczna
Centrum Edukacji Nauczycieli w Suwałkach